

dle § 503 čís. 3 c. ř. s., ježto odvolací soud právem založil svůj rozsudek na skutkovém přednesu žalující strany, ne však na tom, nač dalo se dle tohoto přednesu pouze souditi. Nemohl proto odvolací soud vzíti za prokázáno, čeho žalobkyně vůbec netvrdila, nýbrž co jevílo se jen jako možný důsledek skutečností jí tvrzených. To platí právě o náležitosti § 7 uvoz. zák., žalobkyní netvrzené. Nevzal-li odvolací soud této náležitosti za zjištěnou, není tu odporu se spisy. Dovolatelčin výklad § 1203 obč. zák. odporuje zákonu. Zjištěno bylo, že žalobní směnky podepsány byly pouze Františkem W-em, ne však Vilémem G-em. Žalobkyně netvrdila, že W. byl G-em zmocněn dle § 1201 obč. zák. k podpisu směnek, a nemůže proto požadovati zaplacení od společnosti, nýbrž mohla by dle § 1203 obč. zák. vznést nárok ten pouze proti W-ovi. Něco jiného nedá se z § toho dovoditi. Jak bylo shora uvedeno, nesprávný je názor dovolatelčin, že Vilém G. měl vyčkati vedení exekuce proti společnosti a teprve potom brániti se žalobou opoziční. Právo odporu jest přiznati Vilému G-ovi i v případě, v němž šlo o společnost dle § 1175 obč. zák., poněvadž byl v žalobě uveden jako společník žalované společnosti.

Čís. 1441.

Zásadně jest otec povinen poskytovat manželským dětem výživu toliko při společném krbu a jen výjimečně, když děti společný krb z důležitých důvodů opustiti musely nebo podle soudního nálezu opustiti byly oprávněny, lze na otci požadovati výživné na penězích.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1922, R II 10/22.)

Poručenský soud uložil manželskému otci, by přispíval na výživu dětí, a zamítl návrh jeho, by byly matce odňaty a předány mu do výchovy a výživy. Rekursní soud usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil usnesení nižších soudů a uložil soudu prvé stolice, by provedl nové šetření a znovu ve věci rozhodl.

Důvody:

Stížnost jest oprávněna. Dle § 141 obč. zák. jest otec povinen k výživě dětí po tak dlouho, pokud se samy uživiti nemohou. Ježto však povinnost ta kotví v právu rodinném a úzce souvisí s jeho další povinností k výchově dětí (§§ 139 a 143 obč. zák.), jež jest zároveň jeho právem vyplývajícím z moci otcovské (§§ 147 a 148 obč. zák.), jest v zásadě otec povinen toliko, by dětem poskytoval výživu in natura a jen ve výjimečných případech, když děti z důvodů dle zákona spravedlivých domácnost otcovu opustiti musely anebo dle soudního nálezu opustiti smějí, lze od otce požadovati výživné na penězích. Takovému nároku musí tedy, ježto je pro nárok ten prejudicielním, předcházeti usnesení soudu opatrovnického o tom, zda se děti po právu zdržují mimo domácnost otcovu čili nic. V tomto případě žije matka s dětmi odděleně od otce, aniž bylo blíže zjištěno, z kterých příčin k tomuto rozchodu došlo. Ježto pak otec (stěžovatel) v řízení v této věci zavedeném výslovně udal, že ho manželka se svým otcem z jeho bývalé společné manželské domácnosti vyhnali, že

sice manželku s dětmi k sobě do vlastního domu vzít nemůže, ježto dům je špatný a k obývání nezpůsobilý, při tom však výslovně žádal, aby mu děti vydány byly do jeho domácnosti, kterou má u svých rodičů, měl soud první stolice ve smyslu § 142 obč. zák. poměry toho případu se zřetelem na zájmy dětí, povolání, osobnost a vlastnosti rodičů, jakož i příčinu rozchodu jejich vyšetřiti a měl dle toho rozhodnouti, kterému z rodičů děti přenechati jest v případě, že by při své roztržce setrvali. Soud první stolice vydal ovšem usnesení v tomto směru, avšak na základě řízení, které nikterak nevyhovuje zevrubnosti a pečlivosti, která jest přikázána §em 142 obč. zák., neboť vyslechl povrchně pouze Helenu S-ovou, která o poměru manželů ničeho bližšího neví a jen zcela povšechně bez bližšího odůvodnění projevuje náhled, že děti jsou u matky lépe opatřeny, ač slušelo hlediska v § 142 obč. zák. naznačená a zejména také poměry domácnosti rodičů otce i poměry domácnosti rodičů matky, u nichž tato s dětmi žije, vyšetřiti výsledkem věci znalých osob převzrodných, jakož i dotazem na obec. úřad, případně správu školy a pod. Usnesení na základě takto nedostatečným vydané nepodává tudíž záruky, že bylo ve věci správně rozhodnuto.

Čís. 1442.

Neknihovní pohledávky bývalého c. k. eráru, jež jsou v Čs. státním území splatné a mohou na tomto území býti vymáhány, přešly dle zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 354 sb. z. a n. s platností od 28. října 1918 na Československý stát.

Zažalována-li takováto knihovní pohledávka před účinností řečeného zákona jménem c. k. eráru proti dlužníku, jenž dne 26. února 1919 měl bydliště (sídlo) na území Československého státu, nelze sporné řízení přerušiti podle nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 24. ledna 1922, R II 13/22.)

Soud první stolice přerušil dle § 2 nařízení č. sb. z. a n. 173/1919 řízení o žalobě, již domáhal se bývalý c. k. erár na tuzemské firmě zaplacení náhrady škody pro nesplnění smíru z ledna 1918 a nesplnění dodávkové povinnosti. Důvody: Náhrada požadována jest erárem v Kč, žalovaná popírá povinnost, platiti v Kč, jest tudíž měna spornou. Dále dlužno se zabýváví otázkou, a) existuje-li c. k. erár jako právnická osoba ve smyslu soukromoprávním, b) kde má tato právnická osoba své sídlo. Nebude asi o tom sporu, že bývalý rakouský stát ve smyslu mezinárodním přestal existovati, a že přestala ve smyslu mezinárodním i státoprávním jeho svrchovanost, zejména územní. To vyplývá také z ustanovení smlouvy St. Germainské, kde v úvodu výslovně se vytýká, že bývalé mocnářství pominulo a že proto nutno upravit poměry, z toho plynoucí, a kde výslovně se vytýká, že republika rakouská se za nástupce bývalého státu nepovažuje. Tím však není řečeno, že pominula soukromoprávní osobnost bývalého státu rakouského. Naše právo soukromé ovšem neřeší ex professo otázku, kdy a jak zaniká soukromoprávní osobnost státu, nebyloť i pro toto řešení důvodů, a nutno tuto otázku tedy řešiti výkladem s použitím všeobecných zásad práva soukromého. Právnická